

เทศน์เช้า วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เมื่อวานไปงานศพมา คนเยอะมาก พระก็เยอะมาก พระนี้เป็นพันเลยนะ ที่แรกนึกว่าพระ จะไม่มี เวลาเขาพูดถึงว่าอาจารย์มหาเขียนนี่เป็นมหาเขียน ๕ ประโยค ท่านเรียนมาก่อนแล้วท่าน มาปฏิบัติ พอประพฤติปฏิบัติ เวลาท่านมาทำงานศพ จะมีคนมากเลย พระที่เป็นชั้นธรรมนะ ชั้น ธรรมหลายองค์ แล้วเขาบอกว่าชั้นธรรมพวกนี้เป็นลูกศิษย์ท่าน ตอนท่านประพฤติปฏิบัติอยู่ พวก นี้เป็นเณร พอเป็นเณรมา ตอนนี่พอเป็นผู้ใหญ่มา เป็นชั้นธรรมไง เป็นเจ้าคณะฝ่ายปกครอง เขา เป็นเจ้าคณะฝ่ายปกครองมาเห็นงานศพเข้าคงจะดีใจมาก เพราะงานศพนี่มันเป็นงานใหญ่ งานสม งานของกรรมฐานไง

กรรมฐานเป็นความเคารพกันมากตามธรรมตามวินัย ที่แรกคิดว่าคนจะไม่มี ไม่มีคนมาก แต่คนเยอะมาก คนเยอะมากเพราะว่าคุณงามความดีของท่านไง

ฟังเวลาท่านพูดนะ ท่านบอกว่า ท่านบวชมาแล้วท่านอยากสึก ท่านอยากสึกนั้นท่านก็ไป หาหลวงปู่มัน หลวงปู่มันบอกเลยว่าการเกิดขึ้นมาใช้ชีวิตทางที่ถูกต้อง ใช้ชีวิตนี้ อยู่ทางโลกเป็น ทางที่คับแคบ เป็นทางที่ว่าต้องใช้ชีวิตไปในทางโลก ต้องหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง มีแต่ความทุกข์ ยาก มาถูกทางแล้วจะย้อนกลับไปได้อย่างไร

แล้วท่านได้คิดนะ พอท่านได้คิดท่านบอกเลยนะ พูดถึงถ้าไม่ได้เจอหลวงปู่มัน มันเป็น สภาธรรม คนเรียนจบมาถึง ๕ ประโยคขึ้นมาอย่างนี้ เวลาความคิดขึ้นมา จะมีใครสอนได้ เพราะ ถือว่าตัวเองมีปัญญามาก คนที่จะมีคุณธรรมจะสอนได้ต้องมีความจริงออกมาจากใจ

ท่านบอกว่าท่านฟังแล้ว ๒ หนแล้วซึ่งใจมาก พอซึ่งใจนี้ เคารพหลวงปู่มันมาก แล้วมันมี ความกระตือรือร้นในว่าธรรมที่ออกมาจากใจนี่มันเป็นจังหวะจะโคน มันออกมาด้วยความร่วมมือ เป็นความคู่คิดของใจดวงนั้น เราจะต้องประพฤติปฏิบัติ ตั้งแต่วันนี้ไปจะไม่สึก จะอยู่ในชีวิตนี้ ตลอดไป

ท่านบอกว่าถ้าไม่มาหาหลวงปู่มันก็ต้องเสียเวลาไปอีกชีวิตหนึ่ง เสียเวลาอีกชีวิตหนึ่งนะ อีกชาติหนึ่งต้องเสียชีวิตไป เพราะว่าต้องออกไปประกอบอาชีพทางโลก นั่นเป็นกุศล เป็นเครื่อง อยู่ของโลกไป เพราะมีชีวิตเกิดขึ้นมาแล้ว

แต่ในเมื่อบวช ท่านบอกว่า บวชนี่เป็นการอยู่ที่แสนยาก เพราะการบวช คนคิดจะไม่สึกเลย นี่แทบจะไม่มีเลย แต่คนที่คิดจะไม่สึกเลยตั้งแต่บวชจนสิ้นชีวิตนั้นเป็นเพราะอำนาจวาสนา ไม่เคย คิดเลยว่าจะคิดจะสึก ไม่เคยคิดเลยในหัวใจ เรื่องจะออกจากทางโลกไม่มี อันนั้นมันน้อยมาก ส่วน ใหญ่จะต้องมีการคิดออกไป แยกออกไป พอแยกออกไป จะทำอย่างไรให้อยู่ได้

มันเป็นความน่าภิรมย์ เรื่องของกิเลสเป็นเรื่องอย่างนั้น กิเลสคิดอยากออกไปข้างนอก อยากลอง อยากมีความสุขมีความสุขตามโลกเขา โลกเขาคิดว่าอย่างนั้นเป็นความสุข คนเรา อยู่ในสภาวะไหน เห็นคนอื่น นึกว่าคนอื่นมีความสุข แต่ให้ลองให้คนอื่นพูดออกมาสิ ทุกคนจะมี ความทุกข์หมดเลย แต่ความทุกข์อันนี้กิเลสมันผ่านไป มันถึงเป็นอดีตอนาคต เห็นไหม ปัจจุบัน ธรรมนี้มันอยู่ไม่ได้ ถ้าอยู่ในปัจจุบันธรรมได้ ความคิดในปัจจุบันธรรมมันจะมีประโยชน์

ถ้าคนคิดย้อนหลังได้ ทุกคนจะคิดกลับไปย้อนหลังว่าจะไปเริ่มต้นใหม่ แต่ทำไมเราขยับยัง ไม่ได้ นี่กิเลสมันแหลมคม แหลมคมอย่างนี้ เวลาเราเห็นความผิดพลาดเราเห็นความผิดพลาดได้ แต่ในปัจจุบันนี้เราจะตัดสินใจว่าเราจะไปทางไหน เราตัดสินใจไม่ถูก ถ้าเราตัดสินใจไม่ถูก นี่ กิเลสมันหลอกลวงนี่ แล้วเราก็เป็นเหยื่อ เราเป็นเหยื่อของกิเลส กิเลสอยู่ในหัวใจของเรา อยู่กับใจ ของเราแต่เราไม่เคยเห็นในเรื่องในใจของเราเลย แล้วมันขบกัดนะ มันขบกัดใจของเราตลอดเวลา ไป อยู่ด้วยกันแล้วก็ขบกัดกันให้มีความทุกข์ความยากไปตลอดชีวิต เราก็หลงวนเวียนไปตลอดไป กับมัน นี่เรื่องของโลกเป็นแบบนั้น

แต่ถ้าเรื่องของธรรม เห็นไหม ย้อนกลับมาแล้วบวชไม่สึกเลย การบวชไม่สึกเลยมันก็ต้อง พยายามต่อสู้กับกิเลสให้ได้ เพราะกิเลสของตัวเองมันต้องมีความเร่าร้อน มันคิดดิ้นอยู่ในหัวใจ มันก็มีความรุ่มร้อนในหัวใจ มันต้องพยายามหาใจ หาห่มุหาคณะที่เป็นที่อุ่นใจ ถ้าหาห่มุหาคณะที่ อุ่นใจได้ การอยู่ เห็นไหม สบายๆ ถ้ามีห่มุหาคณะดี เราจะมี ความรุ่มเย็น มีความสุข แล้วเราจะไม่ ระแวง การประพฤติปฏิบัติเราก็จะเป็นไปได้ ถ้าห่มุหาคณะเราไม่ดี เรามีความระแวงขึ้นมา การ ประพฤติปฏิบัติเรามันจะไปขัดกับตรงโน้นขัดกับตรงนี้ ความขัดของห่มุหาคณะอย่างหนึ่ง ความเห็น ครูบาอาจารย์อย่างหนึ่ง ชักนำกันไปเพื่อจะให้ถึงที่สุดให้ได้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สร้างบารมีมา ๔ อสงไขย แสนมหากัป สร้างบารมีมาขนาดนั้น จะมาตรัสรู้เรื่องอันละเอียดอ่อนในหัวใจ

เราคิดกันว่าเราเสียเวลา เรานี้เสียเวลาชีวิตหนึ่งๆ เสียเวลาไป ประกอบสัมมาอาชีพะไว้ในโลกเขา คุณิ ใครบ้างที่ว่าอยู่ในโลกแล้วประสบความสำเร็จแล้วเป็นของตัวเอง ตายไปหมดเลยนะ สมบัตินี้หาไว้ให้ลูกให้หลานอย่างดี อย่างไม่คิดนี้หาไว้ให้คนอื่น สมบัตินั้นต้องออกไป แล้วใครเป็นสมบัติของโลก? ไม่มีเลย

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตั้งแต่ประสูติไป ๒,๐๐๐ กว่าปี เราสืบทอดกันมา เราระลึกถึงคุณ แล้วยังระลึกถึงคุณว่าใครประพฤติกปฏิบัติไปถึงหลักของธรรมนะ มันจะซึ่งใจมากกว่ารู้ได้อย่างไร รู้ได้อย่างไร เป็นความลึกกลับของใจ คุณิ ความคิดเราเรายังตามความคิดเราไม่ได้เลย ถ้าเราคิดผิดแล้วเราเห็นขี้ขี้ได้ แล้วพอเหตุการณ์มันถึงที่สุดแล้ว ความคิดเราผิดพลาดไป เราจะดีใจมากเลยที่เราตัดสินใจถูก เราตัดสินใจถูก

ตัดสินใจอย่างนั้นตัดสินใจในเรื่องของโลกเขา แต่ตัดสินใจกับกิเลสมันต้องย้อนกลับมาจากภายใน กิเลสอยู่ภายในหัวใจ มันจะเวียนออกมาจากภายใน เริ่มต้นกระดิกออกมาจากภายในแล้วออกไปแล้วจึงเราออกไป

ความคิดที่เราคิดขึ้นมาอยู่ที่นี่ คิดให้พุ่งชาน ใจเราคิดเราจะพุ่งชานมาก ถึงหมุนออกไปข้างนอก คิดออกไปข้างนอก แล้วจะหมุนออกไปอย่างนั้น นี่เอาไว้ไม่อยู่ใจ เราเอาเราไว้ไม่อยู่ในอำนาจของเรา ถ้าเราเอาเราไว้ไม่อยู่ในอำนาจของเรา เรามีความทุกข์ ๒ อย่าง ๓ อย่างในหัวใจ

อย่างหนึ่งคือว่าเราทุกข์ว่ามันร้อน มันหงุดหงิดในหัวใจ

สอง เราต้องเดือดร้อนไปกับความคิดของเรา เราเชื่อในความคิดของเรา เราทำอย่างนั้น ทำตามความคิดของเราออกไป เราต้องเชื่อไป นี่ สอง ออกไป

สาม ผลของมันที่เกิดขึ้นมาไม่สมความปรารถนาเลย

“สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องพลัดพรากเป็นธรรมดา”

สิ่งที่เราแสวงหา ไม่มีสิ่งใดจะอยู่กับเราได้ตลอดไป แต่คุณงามความดีนี้อยู่กับเราได้ตลอดไป เป็นอามิสที่ทำให้เราเกิดในวิภวภูมิต เป็นวิมุตติทำให้เราหลุดพ้นออกไปจากหัวใจ เวลาของชีวิตนี้ถึงจะไม่ต้องเสียไปโดยเปล่าประโยชน์

เราคิดกันนะ ชีวิตนี้เสียกันโดยเปล่าประโยชน์ เราใช้ชีวิตทางโลกคิดว่า จะมีความสมความปรารถนา ชีวิตนักบวชจะไม่ได้อะไร ชีวิตเกิดขึ้นมานี้จี๊ดๆ ซี้ดๆ เกิดขึ้นมาแล้วก็บวชแล้วก็ตายไปพร้อมกับความเป็นเพศพระ

ใครจะรู้ว่าได้อย่างไรว่าใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติจะสูงส่งขนาดไหน นี่สูงส่งที่ว่าเห็นความละเอียดอ่อนใจ เราไม่เห็นความละเอียดอ่อนของเรา ไม่เห็นความละเอียดอ่อนของความคิดของเรา เราถึงตามพระไม่ทัน แล้วพระก็ตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ทัน ถ้าตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทัน จะต้องดึงใจของเราไว้ได้ก่อน ใจนี้จะเป็นสัมมาสมาธิขึ้นมาก่อน แล้วจะวิปัสสนาขึ้นไป นี่มันละเอียดคลิกกลับขนาดนั้น

ถึงว่าชีวิตนี้มีคุณค่ามาก คนที่วอกอยู่ปกติ หลวงปู่ฝั้นบอกเลย งานการที่แบกหามขึ้นมา ทุกคนแบกหามขึ้นมา ทำก็ทำแสนยาก แต่งานที่วอนั่งสมาธิเฉยๆ นั่งสงบเฉยๆ ทำไม่ทำกันไม่ได้ นั่งชั่วโมงหนึ่งก็ไม่ได้แล้ว นั่งไปมาขนาดไหนก็นั่งไม่ได้ ทำไม่ได้

นี่งานอันละเอียดอ่อน เห็นไหม งานของนักปราชญ์ นักปราชญ์คือต้องเอาใจของเราให้อยู่ในหัวใจของเราก่อน เราดึงหัวใจของเราไว้ได้ ความคิดนี้ไม่ฟุ้งซ่านออกไป มีความสุขขั้นหนึ่งเป็นความสงบของใจ แล้วชำระกิเลสออกไป นี่ผลของมันใจ ที่ความละเอียดอ่อนละเอียดอ่อนขนาดนี้ ละเอียดอ่อนลึกซึ้งมากอยู่ในหัวใจที่ว่าเอาชนะตนเองได้

แล้วไม่ใช่เอาชนะตนเองได้ชั่วคราว ถ้าทำความสงบของใจ เอาชนะตนเองได้ชั่วคราว ขณะที่ใจมันขึ้น ขณะขาขึ้น เห็นไหม ขาขึ้นทำคุณงามความดี ดีไปหมด เด็กขณะเกิดมามีความสุขมาก ขณะเป็นวัยรุ่นจะมีความสุขมาก มีความสุขของเด็กไป พอโตเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาจะรู้เลย อ้อ! ชีวิตนี้มันทุกข์อย่างนี้ เพราะต้องรับผิดชอบแล้ว ไม่มีใครเลี้ยงดูเราแล้ว

นี่ชีวิตขาขึ้น ขาตะวันขึ้นตอนเช้านี้มีความร่มเย็นเป็นสุข ตอนบ่ายขึ้นไป ชีวิตจะต้องพลัดพรากแล้ว มันจะอาลัยอาวรณ์ มันจะไปเสียใจตอนนั้น ประเพณีของเราชาวพุทธ คนเฒ่าคนแก่ถึงเข้าวัดไป เตรียมตัวตายๆ แต่เรานี้เตรียมตัวตั้งแต่เราเกิดเลย แล้วเราฝึกใจของเรา เราจะมีปัญญา

มากกว่าเขา มีปัญญามาก พระพุทธเจ้าสอนตั้งแต่เกิด เห็นไหม เกิดขึ้นมาแล้วทำคุณงามความดีของเรา ถ้าเราทำคุณงามความดีได้ขนาดไหนเป็นความดีขนาดนั้น ถ้าคุณงามความดีถึงที่สุดแล้วโลกเขาจะขัดขวาง โลกจะไม่เห็นด้วย อยากจะให้ประกอบชีวิต โลกอยากฟังพาอาศัยกัน แต่เขาไม่คิดหรือว่าการฟังพาอาศัยกันมันจะฟังพาอาศัยด้วยหัวใจ

ใจบวชแล้ว ถ้าพูดถึงประพฤติกฎปฏิบัติ ดึงพ่อดึงแม่ขึ้นมาจากนรกได้ทั้งหมด ดึงขึ้นมาได้เลยบนสวรรค์ เห็นไหม มารดาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่บนสวรรค์ ไปเทศน์โปรดจนสำเร็จเป็นพระโสดาบันขึ้นไป ทำได้หมด ถ้าใจนี้ผ่องแผ้วแล้วทำได้หมด เป็นประโยชน์กับตัวเองก่อนแล้วประโยชน์กับทั่วไป

ชีวิตนี้ไม่เสียเวลาเปล่า เราว่าจะเสียเวลาเปล่านะความคิดของเรา แล้วความคิดของโลกจะคิดได้หยาบๆ ความคิดอย่างหยาบคิดได้ขนาดนั้น ถ้าความคิดอย่างละเอียดแล้ว ชีวิตนี้ไม่เสียเปล่าชีวิตนี้เอาใจของเราไว้ได้ ชีวิตนี้มีความสุขมหาศาลตามใจดวงนั้น เอวัง